

Amnesty International farið undir heimsumfat- andi kampanju móti torturi

Í sambandi við kampanjuna, ið endar við altjóða ráðstevnu í París í desember 1973, verða almannakunngjörðar nógvar ymskar frásagnir um tortur víða hvar í heiminum. Her er ein teirra

Amnesty International hefur fingið frágreiðingar frá fleiri ymskum keldum um harðskap í Ghana. Niðanfyrirstandandi eygnavitisfrásagn um eina hending stutt síðani varð send Amnesty frá einum ferdamanni á fremmandavítjan í longri tíð, og sum talar málið. Brævskrivarin er Amnesty vèlkendur, og frásagnin má haldast vera álitandi. Av persónligum orsökum vil hann verða ónevndur. Frásagnin er stutt, so at hann við vissu ikki kann verða kendur av henni. Hendingin fór fram í einum býi, hann vitjaði fyrri fáum vikum síðani í handilsorindum.

..... Meðan eg varð avgreiddur, hoyrði eg róp og ljóð av slogum. Tá eg spurdi skrivstovumannin, hvat var á vási, segði hann mestsum beint fram, at tað var «einki — bert onkur, sum varð vandur. Við tað at gangurin helt á, og so knappliga doyði burtur, fór eg aftur um skrivstovuna og sá eina mannagöngu o. u. 70 ella 80 í tali. Í miðjuni hópinum taldi eg eini 40 ella 50 børn úr barnaskúlanum, næstan øll í skúlubúnum, tilvildarlaga standandi rúndan um fyra menn — ein teirra kroppstóður við ábyrgd, og triggir aðrir ikki í búnum — hugdu at meðan ein teirra spulaði vatn við eini slökkiliðsslangu á eitt líkam, ið lá fram eftir rommum, hann hevði einki skil, nakin, uttan hevði hann ein gráan bummullskeka at fjala skommuna. Kroppur hansara var blóðmeltaður.

Vatnið fekk hann aftur á fótur, og slogini tóku seg upp aftur, tveir av monnunum handfóru træstokkar o. u. 4 tummar í

ummáls, $\frac{3}{4}$ tumma tjúkkir, eina reipslongd, stöðgaði á viðhvørt at lena sigarettstubb, sum hann brendi smá hol í oklarnar á manninum við, síðani fór hann aftur eftir reipinum. Sjálvt um eg skilti málið, kundi eg ikki fáa fatur á avhoyringarmátanum, um hetta nú var tað.

Tá maðurin enn eina tíð hevði fingið hesa víðferð skuldi hann standa upprættur og tveir stórir steinar vórðu lóðsaðir á hovdið á honum, tilsamans o. u. 100 pund. Síðani varð hann ríkin til gongu rúndan um skrivstovubýgingin mestsum fyrri ein linna, kundi tað kallast, í hólunum vaktarmaður við stavi, og hetta helt á í einar 15 minuttir afturat, ímeðan stóð eg og prátaði við ein mann, eg kendi ... Tá kemur ein annar maður úr Serligu Deildini til mín, óivað altráur eftir at geva mær eina trúliga frágreiðing um tað, sum fór fram, um tað nú skuldi hent, at eg fekk skeiva uppfatan ... Hann rættvísgjörði hendingar-nær soleiðis:

a) sum tygum vita hava vit hermanna-stjórn, og alt hetta hevur Regionala Stjórnin alment loytt.

b) siggja tygum, tað loysir seg ikki at senda hesar tjóvarnar í fongsl, har teir einki gera uttan arbeiða í okrunum og fara aftur í fongsl við at fáa ser, og tað er als eingin revsing.

c) um vit døma teir og teir verða settir aftur í varðhald — fáa teir ser næstan altíð kringar sakfórarar at fáa seg leysar.

d) og harumframt, hetta sparir okkum kostnaðin av eini rættarsøk, ið er ógvuliga dýr.

Beint eftir hesa frágreiðing varð maðurin skúgvaður inn aftur í ringin av skúlabornum, og sláingin varð uppafturtikin, men tá kom skrivstovumaðurin, ið var lúður at avgreiða skjólini hjá mær, eg læt teir um tað og kveitti at hinum sjei samankropnu, noknu stovutu lik-

amunum, sum biðaðu eftir teirra torni. Allur flokkurin hevði verið «vandur» allan dagin longu klokkan níggu um morgunin vórðu teir í holt við tað, skúgvaðu ein tungan lastbil tveir reisir um býin, tað vil siga ein long brött brekka í báðum teimum stóru býarportunum, so at i undanbrekku mátti maðurin i stýrhúsinum bremsa hart, tá farið varð niðanaftur kundi hermanna-flokkurin stuttleika ser við at nýta beltini allan vegin, um ikki annað at sláa mannagönguna, um hon kom ov nær. Tíverri tók eingin myndir av hesum, tað eg visti um.

(Eygnavitnið sigur her frá, at hann hevur hoyrt um fleiri fangar, ið deyðir eru av hesi víðferð, hann endar:)

Eg siggi fyrri mær handa ússarliga, nakna mannin blóðmeltaðan, teir triggjar menninar, sum týðuliga høvdu fragd av at sláa og brenna hann, og fólk ið hyggjandi at úr vindeygum á bygningi fimm metra burturfrá.

Eg undrist eisini á skúlabornini, helvtin gentur, sum stóðu fremst. Og uppaftur, andi at hetta hevði hildið á allan dagin, seti eg mær sjálvum spurningin: um hetta er tað, sum alment verður gjørt við samtykki og játan frá Regionalu myndugleikunum, hvørja óbótagerðir kunnu tá ikki verða frandar «privat»? Hetta kundi fingið fólk at havt tann reðuliga illgruna um, at tað, sum verður hildið «hóskandi» til almenna njótingar er bert tað «hetta sjónska tilfarið»...

Teir sokallaðu «øklubbarnir»

Petur Christiansen, býráðsformaður, svarar lesarabrævi í SOSIALINUM

Ein pápi spurdi herfyri í SOSIALINUM, hvussu tað gekk við øklubbamálunum í býráðnum.

27. april 1972 skrivaði Sofus Sivertsen, býráðslimur til býráðið soleiðis: Sum kunnugt hevur nógv verið tosað og skrivað um teir sokallaðu øklubbarnar her í Havn og frá landsstýrinum er áheitan gjord til politivaldið um at seta forboð móti, at hesir «klubbar» virka, sum teir gera, av tí, at hetta verður hildið at vera ólögligt.

Tann meiningi maður heldur, at hetta er at umganga galdandi rúsdrekka-lóg, og hava fólk yvirhoyr tikið sær ilt av, at hetta óskil fær loyvi til at halda áfram.

Eftir hvat frætt er, hevur áheitanin frá landsstýrinum til politivaldið ikki givið nakað úrslit.

Í Lov for Færøerne nr. 115 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m. m. § 4. april 1928 stendur i § 9 soleiðis: Det påhviler Forstanderskabet for Landkommunerne samt Byrådet i Thors-havn kommune i Forbindelse med Politivirigheden at vaage over, at denne Lov ikke overtrædes, og naar vedkommende kommunale Råd forlanger det, skal Sag anlægges i Anledning af en saadan overtrædelse.

Sostatt vil eg hervið heita á býráðið um at krevja av politivaldinum, at málið verður lagt fyrri dómstólin at taka støðu til, um hesir «klubbar» eru ólögligir ella ikki sambært framman fyrri nevndu rúsdrekka lóg.

1. mai 1972 víðger kassanevnd býráðsins brævið og sam-

tykkir at leggja brævið fyrri býráðið til støðutakan.

4. mai 1972 samtykti býráðið við heimild i § 9 i nevndu lóg at krevja av politivaldinum, at tað leggur fyrri dómstólarnar mál hvørt «øklubbarnir» eru lögligir ella ikki.

10. mai 1972 varð soljóðandi skriv sent landfutanum: «Á fundi hin 4. mai 1972 hevði býráðið til víðgerðar spurningin um hvørt teir sokallaðu øklubbarnir» eru lögligir ella ikki, og varð upplýst, at Føroya Landsstýri er av teirru áskoðan, at núverandi virki øklubbanna er i stríð við lóg nr. 115 frá 4. april 1928 «om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m. m.» Tórs-havnar býráð samtykti tí á fundinum við heimild i § 9 i nevndu lóg at krevja av politivaldinum at tað leggur fyrri dómstólarnar mál um øklubbarnir eru lögligir ella ikki.» Einku svar kom.

1. september 1972 varð hetta skriv sent landfutanum: «Mint verður við hesum á bræv býráðsins, dagfest 10. mei 1972, j. nr. 8/6 1972, har kravt verður við heimild i § 9 i lóg nr. 115 frá 4. april 1928 «om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m. m.» av politivaldinum at tað leggur fyrri dómstólarnar mál hvørt «øklubbarnir» eru lögligir ella ikki. Samstundis verður spurt hvat hent er í málinum.»

17. oktober svarar landfútin við hesum brævi: «Under henvisning til byråds skrivelse af 1. september d. å. vedrørende de såkaldte øklubber skal jeg oplyse, at jeg overfor Færøernes landsstyre den 26. september d. å. og overfor landsstyre-land Jákup Lindenskov den 10. m. m. har foreslået, at det foreslås til ændring af rúsdrekka-lógin, der ventes fremmet i indleverende samling, optages en bestemmelse om klubberne.

24. oktober hevur kassanevnd býráðsins fund og samtykkir á hesum fundi, at mæla býráðnum til at biða fútan um at svara uppá tað, hann er spurdur um og at gera tað, hann er biðin um. Og at siga fútanum

frá, at verður hetta ikki gjørt, vil býráðið stevna fútan.

2. november 1972 varð hetta tilmælt lagt fyrri býráðsfund til víðgerðar. Undir víðgerðini samtykti býráðið tilmælið frá kassanevndini, tó soleiðis at síðsta petti eftir uppskoti Kjartan Mohr verður broytt til: «Eg siga fútanum frá, at verður hetta ikki gjørt, verður tað klagd til justitsministerin.»

3. november 1972 sendi býráðið soljóðandi skriv til fútan: «Víst verður til bræv tygara, dagfest 17. oktober 1972, j. nr. 38-49/1972, har tygum siga frá at tygum hava skotið landsstýrinum hin 26. september og landsstýrsmanni Jákupi Lindenskov hin 10. oktober upp, at reglur um øklubbarnar verða tiknar upp i tað uppskoti til broyting av rúsdrekka-lógin, ið ventuliga verður lagt fyrri lótgíngi i hesi tingsetuni. Býráðið kravdi i skrivi dagfest 10. mei 1972 við heimild i § 9 i lóg nr. 115 frá 4. april 1928 «Om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m. m.» av tygum, at politivaldið leggur fyrri dómstólarnar mál, hvørt øklubbarnir eru lögligir ella ikki. Á nevnda brævi tygara, dagfest 17. oktober 1972, skilst, at tygum ikki hava tikið stig til at leggja nevnda mál fyrri dómstólarnar. Á fundi hin 2. november 1972 samtykti býráðið tí at biða tygum gera hetta og at leggja afturat, at verður hetta ikki gjørt, vil býráðið klagja til justitsministerið. Tygum verða biðin um at leggja nevnda mál fyrri dómstólarnar innan 1. desember 1972.»

Avrit av hesum skrivi til fútan varð sent hr. Trygva Samuelsen, landsstýrsmann og hr. Sofus Sivertsen, býráðslimi.

29. november 1972 skrivar fútin soljóðandi til býráðið: «Under henvisning til byråds skrivelse af 3. d. m. skal jeg oplyse, at § 9 i lov for Færøerne nr. 115 af 4. april 1928 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke er en bestemmelse, som stammer helt tilbage fra 1907, idet den ordret findes i § 29 i lov nr. 108

SERLÆKNAVIÐTALA Í FYSIURGI

(GIKT OG REVALIDERING)

Eg havi viðtalu fyrrapart týsdag, mikudag og hósdag og seinnapart friggjadag á Tinghúsvegi 5.

Tíð má avtalast frammanundan á telf. 1-1118, hets kl. 9—10.

A-sjúkrakassalimir mugu, fyrri at fáa endurgjald frá sjúkrakassa, hava ávísan frá egnum kommunulekna.

ELIN MØRKØRE